

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.4198 din 13.12 2017
La nr. 05/2-09/1183 din 27.11.2017

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul hotărârii Parlamentului privind aprobarea Registrului național al monumentelor de for public.

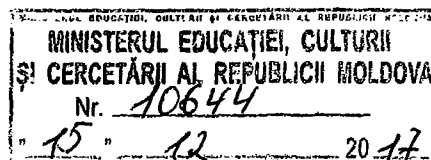
Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

Ex: D. Galamaga
Tel: 022 257-421

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELP17/4614 din 13.12.2017

la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind aprobarea Registrului național al monumentelor de for public

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Hotărâre a Parlamentului, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți*

interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că „(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Cu referire la proiectul de hotărâre supus expertizei, atenționăm că nu au fost respectate condițiile statuate în Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Astfel, la momentul efectuării prezentei expertize anicorupție s-a constatat că normele propuse nu au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și nici pe portalul www.particip.gov.md.

De asemenea, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.9 a Legii nr.239/2006 „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...].

(2) Anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei va conține, în mod obligatoriu:

a) argumentarea necesității de a adopta decizia;

b) termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări;

c) datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor [...]"

În consecință, s-a constatat omiterea etapelor esențiale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) lit.b) lit.c) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că autorul nu a plasat un anunț referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de lege, precum și faptul că proiectul elaborat nu a fost plasat pe paginile oficiale web indicate supra, stabilim că transparența în procesul decizional nu a fost asigurată, iar părțile interesate nu au avut acces la proiectul în cauză, pentru a-și exprima opiniile, comentariile și recomandările pe marginea acestuia.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă, autorul susține că „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a elaborat proiectul Registrului național al monumentelor de for public în conformitate cu prevederile art.13 alin.(2), lit.a) din Legea monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 197-202, art.569).

Proiectul respectiv al Hotărârii Parlamentului constă din 2 (două) articole.

Primul articol stipulează aprobarea Registrului național al monumentelor de for public (în continuare Registrul). Cel de-al doilea articol propune operarea unor modificări în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (în continuare Registrul monumentelor RM) aprobat prin HP nr.1531-XII din 22.06.1993."

Analizând nota informativă și conținutul proiectului, se stabilește că scopul anunțat coincide cu scopul real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele naționale de a delimita și stipula expres monumentele din Registrul național al monumentelor de for public și din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Prevederile proiectului vor contribui nu numai la inventarierea monumentelor de pe teritoriul țării noastre, dar și asigurarea unui cadru juridic adecvat pentru edificarea și protejarea acestora.

Astfel, interesele promovate în proiect sunt conforme interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

În nota informativă autorul a relevat scopul proiectului, condițiile ce au impus elaborarea acestuia cu argumentele corespunzătoare. Astfel, au fost respectate cerințele art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită mijloace financiare și autorul a menționat acest fapt în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu stabilesc atribuții și competențe pentru entitățile și agenții publici. Normele propuse vin să clasifice, să delimiteze și să stipuleze expres monumentele în Registrul național al monumentelor de for public și în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul este elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și are drept scop aprobarea Registrului național al monumentelor de for public și de a aproba modificările operate în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (Hotărârea Parlamentului nr.1531-XII din 22.06.1993).

Autorul nu a respectat cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional. Argumentele invocate în nota informativă sunt pertinente, valabile și justifică soluțiile proiectului.

Prevederile proiectului hotărârii Parlamentului supus expertizei anticorupție nu conțin factori și riscuri de corupție, este conform interesului public și respectă drepturile fundamentale ale omului.

13.12.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA, Inspector superior *Galamaga*